

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎี

ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ

เกษร หอมขจร (2540, หน้า 31) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศว่ามีวิวัฒนาการมาตั้งแต่ในอดีต โดยนักคิดทางเศรษฐศาสตร์รุ่นแรก ๆ ได้ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศก่อนเศรษฐกิจแบบอื่น ๆ ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศมีดังนี้

1. ทฤษฎีการค้าได้เปรียบอย่างสมบูรณ์ (absolute advantage theory) เป็นทฤษฎีของ Adam Smith ที่เน้นความสำคัญของการค้าเสรีในการเพิ่มความมั่งคั่งของประเทศ ซึ่งได้แต่งหนังสือ *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations* ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2319 (ค.ศ. 1776) (Smith อ้างถึงใน เกษร หอมขจร, 2540, หน้า 33) โดยเสนอวิธีว่า ประเทศใดประเทศหนึ่งจะผลิตสินค้าที่ตนมีความได้เปรียบอย่างสมบูรณ์ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนกับสินค้าของอีกประเทศหนึ่ง การที่ประเทศมีความได้เปรียบอย่างสมบูรณ์ในการผลิตสินค้าใด แสดงว่า เขาสามารถผลิตสินค้าชนิดนั้น ด้วยต้นทุนการผลิตที่ถูกกว่าอีกประเทศหนึ่ง หรือผลิตสินค้านั้นอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าอีกประเทศหนึ่ง การแบ่งแยกแรงงานทำให้เกิดความชำนาญ (specialization) ในการผลิตสินค้าชนิดนั้น

ข้อสมมติฐานของทฤษฎีนี้ คือ

1.1 กำหนดให้มีประเทศเพียง 2 ประเทศและค้าขายสินค้า 2 ชนิด

1.2 กำหนดให้แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตเพียงชนิดเดียวที่ใช้ ต้นทุนการผลิตเป็นต้นทุนเฉพาะแรงงาน ราคาสินค้าจะขึ้นอยู่กับชั่วโมงแรงงานที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้น ถ้าผลิตโดยใช้ชั่วโมงแรงงานมากก็จะมีราคาสูงมาก

1.3 ต้นทุนเฉลี่ยมีค่าคงที่

1.4 การแลกเปลี่ยนสินค้าเป็นการแลกเปลี่ยนแบบสินค้าต่อสินค้า

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การค้าระหว่างประเทศทำให้เกิดความชำนาญในการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งอย่างสมบูรณ์ (complete specialization) ซึ่งทำให้ต้นทุนของการผลิตสินค้าชนิดนั้นของประเทศที่ต่ำกว่าของประเทศอื่น ประเทศแต่ละประเทศจะเลือกผลิตสินค้าเฉพาะสินค้าที่ตนได้เปรียบอย่างสมบูรณ์ ลักษณะเช่นนี้เป็นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และผลผลิตของสินค้าทั้ง 2 ชนิดก็จะเพิ่มขึ้น

2. ทฤษฎีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบ (comparative advantage) เป็นทฤษฎีของ Ricardo (Ricardo อ้างถึงใน เกษร หอมขจร, 2540, หน้า 38) เสนอแนวความคิดเรื่องการค้าระหว่างประเทศเพิ่มเติมจากทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ของ Adam Smith ในกรณีที่ประเทศหนึ่งมีความได้เปรียบอย่างสมบูรณ์ในการผลิตสินค้าทั้ง 2 ชนิด และอีกประเทศหนึ่งมีความเสียเปรียบในการผลิตสินค้าทั้ง 2 ชนิด ซึ่งทฤษฎีการได้เปรียบอย่างสมบูรณ์ไม่สามารถให้คำตอบได้ David Ricardo กล่าวว่า กรณีเช่นนี้ก็มีการค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้นได้ โดยมีแนวคิดที่ว่า ประเทศสองประเทศจะทำการค้าขายกันสินค้าชนิดใดกันก็ต่อเมื่อ ประเทศหนึ่งสามารถผลิตสินค้าชนิดนั้นได้ ประสิทธิภาพสูงกว่า เมื่อเทียบกับผลิตสินค้าชนิดนั้นในอีกประเทศหนึ่ง โดยเน้นระบบเสรีทางการค้า และแต่ละประเทศจะมีความชำนาญเฉพาะอย่างในการผลิตสินค้าที่ตนสามารถผลิตได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า โดยประเทศนั้นจะส่งออกสินค้าที่ผลิตด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า และนำเข้าสินค้าที่มีการผลิตด้วยต้นทุนสูงกว่าประเทศอื่น แนวความคิดนี้อธิบายภายใต้ข้อสมมติที่ว่า

2.1 มีปัจจัยการผลิตชนิดเดียวคือ แรงงาน

2.2 ปัจจัยการผลิตไม่สามารถเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศได้ และแรงงานการผลิตในแต่ละประเทศมีประสิทธิภาพการผลิตที่แตกต่างกัน

2.3 การค้าเป็นไปอย่างเสรี

2.4 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิต

2.5 ความพอใจในการบริโภคของแต่ละประเทศเหมือนกัน

อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีของ Ricardo ยังมีข้อบกพร่องอยู่ที่การใช้ปัจจัยการผลิตเพียงชนิดเดียวเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาต้นทุนการผลิต ซึ่งในสถานะที่แท้จริงแล้ว แรงงานภายในประเทศเดียวกันก็มีประสิทธิภาพในการผลิตที่ต่างกันด้วย นอกจากนี้ การผลิตสินค้ายังต้องอาศัยปัจจัยการผลิตชนิดอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น ที่ดิน และทุน เป็นต้น และปัจจัยเหล่านี้สามารถใช้ทดแทนกันได้ ฉะนั้น ปริมาณแรงงานที่ใช้ในการผลิตสินค้าจึงมิใช่เป็นเครื่องวัดมูลค่าของสินค้านั้นอย่างถูกต้อง

Ricardo (อ้างถึงใน ศรีวงศ์ สุมิตร, 2535, หน้า 19) ได้แต่งหนังสือ *Principle of Political Economy and Taxation* ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2360 (ค.ศ. 1817) โดยได้อธิบายว่า ถึงแม้ประเทศหนึ่งจะอยู่ในฐานะเสียเปรียบอีกประเทศหนึ่ง ในการผลิตสินค้าทุกชนิดก็ตาม ประเทศนั้นควรผลิตและส่งออกในสินค้าที่มีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ที่มากกว่า สินค้าอีกชนิดหนึ่ง และนำเข้าสินค้าที่มีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์น้อยกว่า ขณะที่ประเทศที่มีความเสียเปรียบโดยสมบูรณ์ในสินค้าทั้ง 2 ประเภท ประเทศนั้นควรผลิตและส่งออกสินค้าที่มีความเสียเปรียบโดยสมบูรณ์ที่น้อยกว่าสินค้าอีกชนิดหนึ่ง

ทฤษฎีความเสมอภาคในอำนาจซื้อ (Purchasing-Power-Parity theory--PPP)

ทฤษฎีความเสมอภาคในอำนาจซื้อ (Purchasing-Power-Parity theory--PPP) เป็นทฤษฎีที่ต้องการอธิบายคุณภาพของอัตราแลกเปลี่ยน และการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของอัตราแลกเปลี่ยน เมื่อระดับราคาเปลี่ยนแปลงในประเทศต่าง ๆ ทฤษฎีนี้ได้รับแนวคิดมาจากนักเศรษฐศาสตร์ชาวสวีเดน ชื่อ Cassel (อ้างถึงใน เกษร หอมขจร, 2540, หน้า 401) ซึ่งกล่าวว่า ด้วยจำนวนเงินเท่ากันควรซื้อสินค้าชนิดเดียวกันได้เท่ากันในประเทศต่าง ๆ ทฤษฎีความเสมอภาคในอำนาจซื้อ มี 2 แนวความคิด คือ

1. ทฤษฎีความเสมอภาคในอำนาจซื้ออย่างสมบูรณ์ (absolute purchasing-power-parity theory) ถ้าพิจารณาประเทศเพียง 2 ประเทศ คือ ประเทศ A และประเทศ B แนวความคิดของทฤษฎีนี้คือ คุณภาพของอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศ A เท่ากับอัตราส่วนของระดับราคาของประเทศ A และประเทศ B ระดับราคาในที่นี้หมายถึง ดัชนีราคา (price index)

อัตราแลกเปลี่ยนทฤษฎีความเสมอภาคในอำนาจซื้ออย่างสมบูรณ์

$$R = P_A/P_B$$

โดยที่

P_A คือ ราคาสินค้าของประเทศ A

P_B คือ ราคาสินค้าของประเทศ B

R คือ อัตราแลกเปลี่ยน

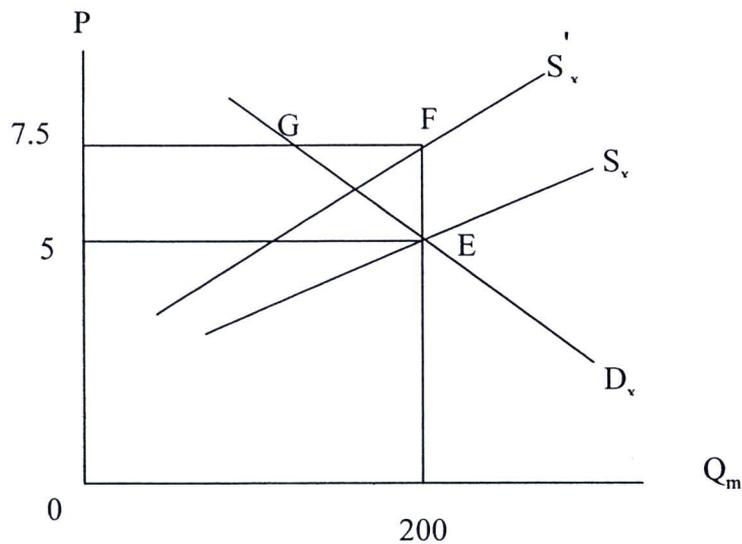
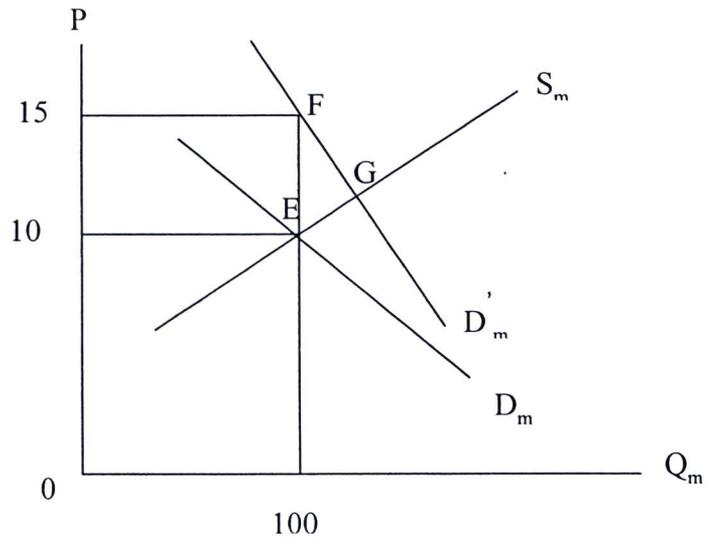
ในรูปแบบดุลยภาพบางส่วน (partial equilibrium model) ณ อัตราแลกเปลี่ยนใด อัตราแลกเปลี่ยนหนึ่ง (ไม่ว่าจะเป็นอัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพหรือไม่) ราคาสินค้าของประเทศ A เท่ากับราคาสินค้าของประเทศ B คูณด้วยอัตราแลกเปลี่ยน

ตัวอย่างเช่น ราคาสินค้าของประเทศ B เท่ากับ 100 บาท และอัตราแลกเปลี่ยนเท่ากับ 28 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ ดังนั้น ราคาสินค้าของประเทศ A เท่ากับ 2,800 บาท ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้จะขึ้นอยู่กับสินค้าที่ซื้อขายกันแต่ละชนิด ถ้าไม่มีการขนส่งและข้อกีดขวางทางการค้า แต่ความเป็นจริง การค้าระหว่างประเทศมีข้อกีดขวางมากมาย และมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขนส่ง นอกจากนั้น สินค้าที่ซื้อขายกันมีหลายชนิด ทำให้เกิดปัญหาในการเลือกใช้ดัชนีราคาที่เหมาะสมของทั้ง 2 ประเทศและสินค้าบางชนิดเป็น Non-trade goods เช่น การตัดผม ซึ่งเป็นการบริการทำให้ไม่มีการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ สินค้าเหล่านี้จึงไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าของประเทศต่าง ๆ ดังนั้น จึงไม่จริงเสมอไปที่สามารถใช้สมการ $R = P_A/P_B$ ในการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพ

2. ทฤษฎีความเสมอภาคในอำนาจซื้อ โดยเปรียบเทียบ (relative purchasing-power-parity theory) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลของเงินเฟ้อที่มีต่ออัตราแลกเปลี่ยน

สมมติ อัตราแลกเปลี่ยน ณ ปัจจุบัน คือ 28 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าสินค้าออก A เท่ากับมูลค่าของสินค้าเข้าของประเทศ B ถ้ามีอัตราเงินเฟ้อ 50% อัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพควรจะสูงกว่าอัตราแลกเปลี่ยนปัจจุบัน 50% ตามอัตราเงินเฟ้อ นั่นคืออัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพควรจะเป็น 42 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ เนื่องจากเงินเฟ้อทำให้

ระดับราคาสินค้าภายในประเทศไทยสูงกว่าราคาสินค้าในต่างประเทศ ทำให้ความต้องการสินค้าเข้าเพิ่มขึ้น และถ้าประเทศไทยส่งสินค้าไปขายต่างประเทศ พ่อค้าไทยจะได้รับราคาสินค้าเพิ่มขึ้น อธิบายได้ดังภาพ 1

ภาพ 1 ทฤษฎีความเสมอภาคในอำนาจซื้อ

ที่มา. จาก เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 5, หน้า 402), โดย เกษร หอมขจร, 2540, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จากภาพ 1

เส้น D_m คือ เส้นอุปสงค์สินค้าเข้าของประเทศ A

เส้น S_m คือ เส้นอุปทานสินค้านำเข้าของประเทศ A

เส้น D_x คือ เส้นอุปสงค์สินค้าเข้าของประเทศ B

เส้น S_x คือ เส้นอุปทานสินค้านำเข้าของประเทศ B

ดุลยภาพก่อนมีเงินเฟ้ออยู่ที่จุด E ถ้าประเทศ A มีภาวะเงินเฟ้อทำให้ความต้องการสินค้าเข้าเพิ่มขึ้น เส้น D_m จะเลื่อนไปเป็น D'_m ราคาสินค้าจะสูงขึ้น 50% จาก 10 บาท เป็น 15 บาท สำหรับสินค้าออก เมื่อมีภาวะเงินเฟ้อ พ่อค้าจะส่งสินค้าออกได้รับเงินค่าสินค้าเพิ่มขึ้นทำให้เส้น S_x เคลื่อนเป็นเส้น S'_x ราคาสินค้าออกเพิ่มขึ้นจากหน่วยละ 5 บาท เป็น 7.50 บาท เมื่อเกิดภาวะเงินเฟ้อ ดุลยภาพจุดใหม่จะอยู่ที่จุด G และดุลการชำระเงินของประเทศ A จะขาดดุล ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนยังคงเดิม

ฉะนั้น ประเทศ A จะแก้ไขดุลการชำระเงินขาดดุลเมื่อมีภาวะเงินเฟ้อ ด้วยการเพิ่มอัตราแลกเปลี่ยนในสัดส่วนเดียวกับเงินเฟ้อ (50%) ทำให้อุปสงค์ของสินค้าเข้าและอุปทานของสินค้าออกของประเทศ A เคลื่อนกลับไปเป็นเส้นเดิม ดุลยภาพตลาดจะอยู่ที่จุด E ทำให้ดุลการชำระเงินประเทศ A สมดุลอีกครั้ง

อัตราแลกเปลี่ยนทฤษฎีความเสมอภาคในอำนาจ โดยเปรียบเทียบ

$$R = \frac{P'_A/P^0_A}{P'_B/P^0_B} \cdot R^0$$

โดยที่

R' คือ อัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพใหม่

R^0 คือ อัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพ ก่อนมีอัตราเงินเฟ้อ

P'_A คือ ดัชนีราคาของประเทศ A หลังมีเงินเฟ้อ

P^0_A คือ ดัชนีราคาของประเทศ A ก่อนมีเงินเฟ้อ

P'_B คือ ดัชนีราคาของประเทศ B หลังมีเงินเฟ้อ

P^0_B คือ ดัชนีราคาของประเทศ B ก่อนมีเงินเฟ้อ

การปรับดุลการชำระเงินตามวิธีความยืดหยุ่น

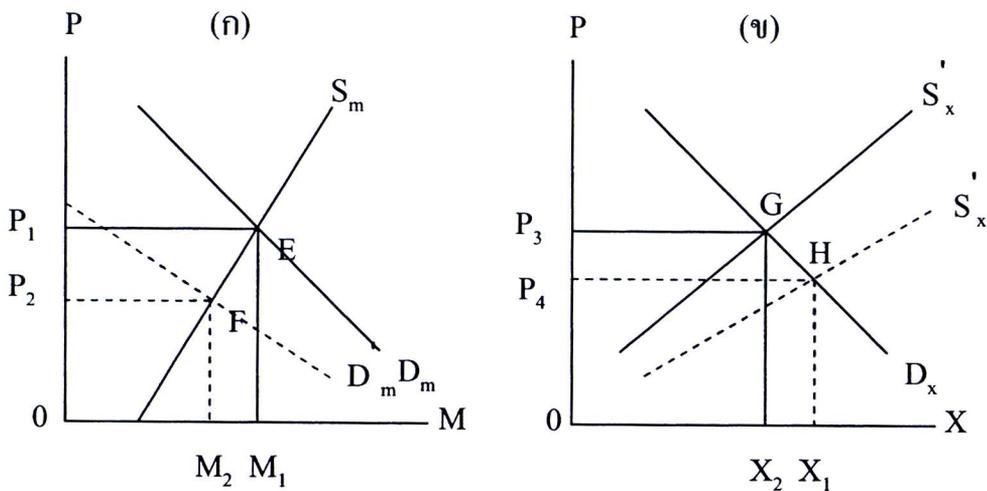
โดยประเทศที่มีดุลการชำระเงินขาดดุลภายใต้อัตราแลกเปลี่ยนคงที่ก็จะลดค่าของเงิน แต่ประเทศที่ใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวค่าของเงินจะเสื่อมค่าซึ่งก็คือ การที่อัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น ผลกระทบการที่อัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น สามารถอธิบายได้ดังนี้ (เกษร หอมขจร, 2550, หน้า 119)

1. การลดค่าของเงินหรือการเสื่อมค่าของเงิน (devaluation or depreciation) เป็นวิธีแก้ไขความไม่สมดุลของดุลการชำระเงินภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่เรียกว่า “ระบบหมุดที่ปรับได้ (adjustable peg exchange rate)” ซึ่งเจ้าหน้าที่ทางการเงินเพิ่มอัตราแลกเปลี่ยนจากค่าเสมอภาคหนึ่งไปสู่ค่าเสมอภาคอีกค่าหนึ่ง สำหรับอัตราแลกเปลี่ยนแบบเสรีการเพิ่มอัตราแลกเปลี่ยนเรียกว่า “Depreciation” ผลการลดค่าเงินทั้ง 2 ระบบเหมือนกันคือ การที่อัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น โดยพิจารณาผลของการลดค่าของเงินที่มีต่อระบบและความยืดหยุ่นของอุปสงค์และอุปทานของสินค้าเข้าและสินค้าออก มีผลต่อดุลการค้าต่างกันเมื่อมีการลดค่าเงิน

1.1 ผลของการลดค่าเงินที่มีต่อสินค้าเข้าและสินค้าออกของไทย

เส้นอุปทานของสินค้าออกของประเทศไทยสร้างขึ้นมาจากเส้นอุปสงค์ของสินค้าชนิดนั้นภายในประเทศ และเส้นอุปทานภายในประเทศ สินค้าที่เหลือจากการบริโภคภายในประเทศ (excess supply) คือ สินค้าออก

เส้นอุปสงค์สินค้าเข้าก็สร้างมาจากเส้นอุปสงค์สินค้าเข้า (สินค้าเข้า) ภายในประเทศ และเส้นอุปทานสินค้าภายในประเทศ สินค้าที่ไม่เพียงพอในการบริโภคในประเทศ (excess demand) ก็จะต้องนำเข้าจากต่างประเทศ

ภาพ 2 ผลของการลดค่าของเงินที่มีต่อสินค้าเข้าและสินค้าออก

ที่มา. จาก ทฤษฎีการเงินระหว่างประเทศ (หน้า 122), โดย เกษร หอมขจร, 2550, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เส้น D_m คือ เส้นอุปสงค์ของคนไทยที่มีต่อสินค้าจากต่างประเทศ

เส้น S_m คือ เส้นอุปทานสินค้าเข้าจากต่างประเทศ

เส้น D_x คือ เส้นอุปสงค์ของคนในต่างประเทศที่มีต่อสินค้าออกของไทย

เส้น S_x คือ เส้นอุปทานของสินค้าออกของไทย

จากภาพ 2 (ก) คุลยภาพในตลาดสินค้าเข้าก่อนมีการลดค่าเงินบาท คือ จุด E คุลการชำระเงินของประเทศไทยขาดคุล อัตราแลกเปลี่ยนขณะนั้นคือ 23 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อมามีการลดค่าเงินบาทเป็น 25 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ ทำให้คนไทยมีความรู้สึกว่สินค้านำเข้ามีราคาสูงขึ้น เพราะต้องใช้งเงินบาทมากขึ้นในการซื้อสินค้าจากต่างประเทศที่มีราคาเท่าเดิม คนไทยจึงมีความต้องการซื้อสินค้านำเข้าลดลงทำให้เส้นอุปสงค์สินค้าเข้าเคลื่อนลงมาทางซ้ายมือ เป็นเส้น D'_m คุลยภาพของสินค้าเข้าใหม่คือ จุด F ปริมาณการนำเข้าลดลงจาก M_1 เป็น M_2

ภาพ 2 (ข) คุลยภาพในตลาดสินค้าออกก่อนมีการลดค่าของเงินคือ จุด G ณ คุลยภาพจุด G คุลการชำระเงินของประเทศไทยขาดคุล อัตราแลกเปลี่ยนขณะนั้นคือ

23 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อมาเกิดการลดค่าเงินบาทเป็น 25 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ คนต่างประเทศมีความรู้สึกที่สินค้าออกของไทยถูกลง ทำให้ไทยสามารถส่งออกได้มากขึ้น เส้นอุปทานจะเคลื่อนลงมาเป็นเส้น S_x' คุณลักษณะใหม่ คือ จุด H ปริมาณสินค้าออกเพิ่มจาก X_1 เป็น X_2

ผลการลดค่าเงินทำให้ดุลการค้าดีขึ้น สามารถอธิบายผลต่าง ๆ ได้ดังนี้
(เกษร หอมขจร, 2550, หน้า 123)

1.1.1 ผลต่อปริมาณการค้า การลดค่าเงินบาททำให้สินค้าเข้าของไทยลดลง จาก M_1 เป็น M_2 และทำให้สินค้าออกของไทยเพิ่มขึ้นจาก X_1 เป็น X_2

1.1.2 ผลต่อราคาต่างประเทศ การลดค่าเงินบาททำให้ราคาสินค้าเข้าและสินค้าออกในรูปเงินตราต่างประเทศ (ดอลลาร์สหรัฐฯ) ลดลงหรือราคาสินค้าเข้าลดลง จาก P_1 เป็น P_2 และราคาสินค้าออกลดลงจาก P_3 เป็น P_4

1.1.3 ผลต่อราคาภายในประเทศ โดยทั่วไปการลดค่าเงินจะมีผลทำให้ระดับราคาสินค้าภายในประเทศสูงขึ้นเรียกว่า “Inflationary effect”

ภาพ 2 (ก) เส้นอุปสงค์มี Slope ทอดลง และเมื่อลดค่าของเงินทำให้ปริมาณสินค้าเข้าลดลง แสดงว่า คนไทยต้องจ่ายค่าสินค้าเข้าสูงขึ้น (เคลื่อนขึ้นไปตามเส้นอุปสงค์สินค้าเข้า)

ภาพ 2 (ข) เส้นอุปทานสินค้าออกมี Slope ทอดขึ้น เมื่อลดค่าของเงินบาท ทำให้ปริมาณสินค้าออกเพิ่มขึ้น แสดงว่า พ่อค้าไทยได้รับค่าสินค้าสูงขึ้น (เคลื่อนขึ้นไปตามเส้นอุปทานสินค้าออก)

1.1.4 ผลต่ออุปสงค์ของเงินตราต่างประเทศ ตามภาพ 2 (ก) ณ คุณภาพ E ความต้องการเงินตราต่างประเทศเพื่อใช้จ่ายค่าสินค้า คือ OP_1EM_1 เมื่อมีการลดค่าของเงินบาท ทำให้คุณลักษณะใหม่คือ F ความต้องการเงินตราต่างประเทศเพื่อใช้จ่ายค่าสินค้าเข้าคือ OP_2FM_2 (พื้นที่ $OP_1EM_1 >$ พื้นที่ OP_2FM_2) แสดงว่า การลดค่าของเงินบาททำให้อุปสงค์ของเงินตราต่างประเทศลดลง

1.1.5 ผลต่ออุปทานของเงินตราต่างประเทศ ตามภาพ 2 (ข) การลดค่าของเงินบาททำให้รายรับจากการส่งสินค้าออกไปในรูปเงินตราต่างประเทศอาจจะเพิ่มขึ้น ลดลงหรือคงที่ เพราะการลดค่าของเงินทำให้ราคาสินค้าออกในรูปเงินตราต่างประเทศ

ลดลง แต่ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น ถ้าราคาสินค้าส่งออกลดลงในสัดส่วนที่น้อยกว่า ปริมาณการส่งออกที่เพิ่มขึ้น รายรับการส่งออกก็จะเพิ่มขึ้น แต่ถ้าเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามรายรับจากการส่งออกก็จะลดลง หรือถ้าราคาสินค้าส่งออกลดลงในสัดส่วนเดียวกับปริมาณสินค้าออกที่เพิ่มขึ้นก็ทำให้รายรับจากการส่งออกคงที่ ฉะนั้น รายรับจากการส่งออกจะเพิ่มขึ้นเมื่อเส้นอุปสงค์ของชาวต่างประเทศมีความยืดหยุ่นมาก (elastic)

1.1.6 ผลต่ออัตราการค้า การลดค่าของเงินทำให้ราคาสินค้าเข้าและสินค้าออกในรูปเงินตราต่างประเทศลดลง และทำให้ราคาสินค้าเข้าและสินค้าออกในรูปเงินตราในประเทศสูงขึ้น ฉะนั้น จึงบอกไม่ได้ว่า อัตราการค้าดีขึ้น หรือเลวลง หรือคงที่ เพราะการเปรียบเทียบอัตราการค้าก่อนลดค่าของเงินบาทและหลังลดค่าของเงินบาท จะต้องเปรียบเทียบราคาสินค้าออกของไทยและราคาสินค้าเข้าของไทยก่อนและหลังลดค่าของเงินบาท (อัตราการค้า = P_x/P_m)

1.1.7 ผลต่อการบริโภคและการผลิตภายในประเทศ การลดค่าของเงินทำให้เกิดการคาดหวังว่า การบริโภคและการผลิตในประเทศไทยลดลง เพราะราคาสินค้าเข้าและสินค้าออกในประเทศไทยสูงขึ้น เมื่อคิดในรูปเงินบาท และราคาสินค้าเข้าและสินค้าออกในประเทศอเมริกาคง เมื่อคิดในรูปเงินดอลลาร์ ทำให้คาดว่า การผลิตสินค้าทั้ง 2 ชนิดในประเทศไทยเพิ่มขึ้น เพราะราคาสินค้าในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และการผลิตในประเทศอเมริกาคง เพราะราคาสินค้าในอเมริกาคง

1.1.8 ผลต่อดุลการค้า เป็นผลที่สำคัญที่สุดของการลดค่าของเงิน ประเทศลดค่าของเงินเพราะดุลการค้าหรือดุลการชำระเงินขาดดุล การลดค่าของเงินไม่จำเป็นเสมอไปที่จะทำให้ดุลการค้าดีขึ้น เพราะผลของการลดค่าของเงินต่อดุลการค้าไม่สามารถให้คำตอบได้ สามารถพิจารณาได้ว่า ทำไมจึงให้คำตอบว่า การลดค่าของเงินจะทำให้ดุลการค้าดีขึ้นหรือไม่ เหตุผลคือ การเพิ่มอัตราแลกเปลี่ยน (ลดค่าของเงิน) ของเงินบาท ทำให้รายจ่ายสินค้าเข้าลดลง เมื่อคิดเป็นรูปเงินตราต่างประเทศ ซึ่งทำให้ช่วยลดการขาดดุลการค้าให้น้อยลง อย่างไรก็ตาม ก็ยังไม่สามารถบอกได้ว่า ดุลการค้าของไทยจะดีขึ้น เพราะต้องรู้ว่าอะไรเกิดขึ้นกับรายรับจากการส่งออกของไทย ถ้ารายรับจากการส่งออกเพิ่มขึ้นก็สรุปได้ว่า ดุลการค้าดีขึ้น แต่ถ้ารายรับจากการส่งออกของไทยลดลง ก็

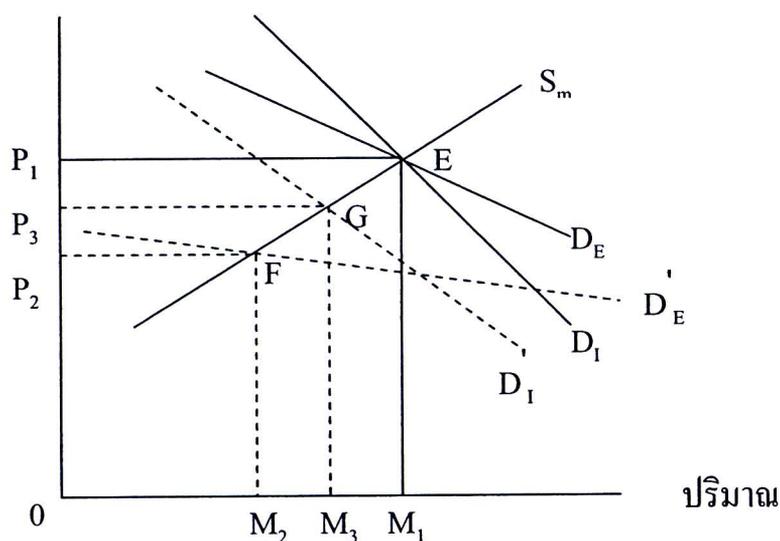
ยังสรุปไม่ได้ว่า คุณการค่าของไทยดีขึ้น ถ้าการลดลงของรายรับจากการส่งออกมากกว่า การลดรายจ่ายการสั่งซื้อสินค้าเข้า คุณการค่าของไทยก็ยิ่งขาดดุลมากขึ้น

นักเศรษฐศาสตร์ได้แสดงให้เห็นว่า ผลของการลดค่าของเงินที่มีต่อคุณการค่า ขึ้นกับความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าเข้าและสินค้าออก หรือเงื่อนไข Marshall-Lerner

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าเข้าและอุปสงค์ สินค้าออกของต่างประเทศ การลดค่าของเงินจะทำให้คุณการค่าดีขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าเข้าและอุปสงค์สินค้าออกของชาวต่างประเทศ

2.1 ถ้าอุปสงค์สินค้าเข้าของไทยมีความยืดหยุ่นต่างกัน การลดค่าของเงินบาท จะทำให้รายจ่ายสินค้าเข้าลดลงต่างกัน ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยภาพ 3

อัตราแลกเปลี่ยน ($\$/\text{£}$)

ภาพ 3 ผลของการลดค่าของเงินเมื่ออุปสงค์สินค้าเข้าของไทยมีความยืดหยุ่นต่างกัน

ที่มา. จาก ทฤษฎีการเงินระหว่างประเทศ (หน้า 125), โดย เกษร หอมขจร, 2550, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

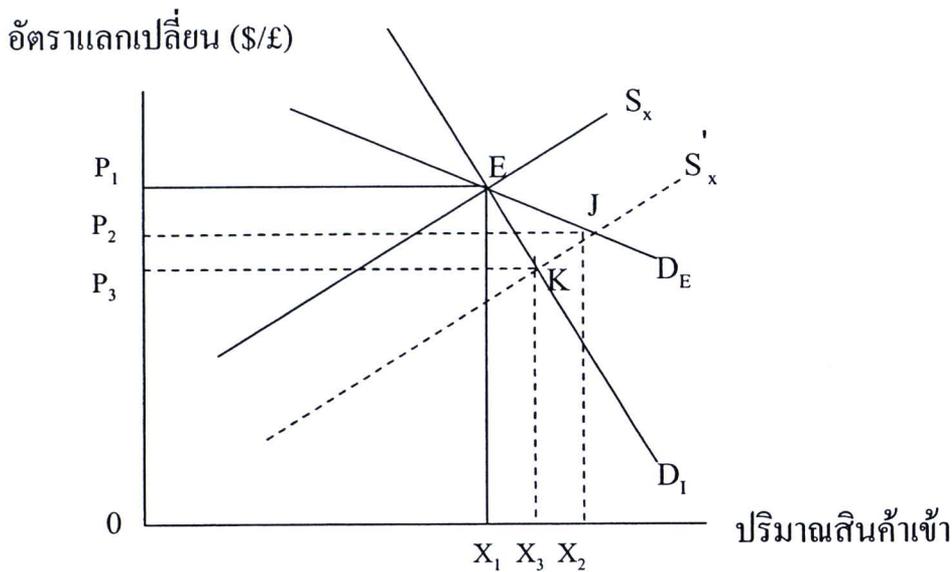
เส้น D_E คือ อุปสงค์สินค้าเข้าของไทยที่มีความยืดหยุ่นมาก (elastic)

เส้น D_1 คือ ความยืดหยุ่นน้อย (inelastic)

เส้น S_m คือ อุปทานสินค้าเข้าในไทย ซึ่งคือ สินค้าออกของต่างประเทศ

จากภาพ 3 คุณลักษณะของตลาดสินค้าเข้าก่อนมีการลดค่าของเงินอยู่ที่ E ราคาสินค้าเข้าคือ OP_1 และปริมาณสินค้าเข้าคือ OM_1 เมื่อมีการลดค่าของเงินบาท ทำให้เส้นอุปสงค์เคลื่อนมาทางซ้ายมือเป็น D'_E และ D'_1 ทำให้คุณลักษณะใหม่เกิดที่ F และ G ณ ระดับราคา OP_2 ปริมาณ OM_2 และราคา OP_3 ปริมาณ OM_3 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากรณีที่เส้นอุปสงค์มีความยืดหยุ่นมาก รายจ่ายค่าสินค้าเข้าจะลดลงมากกว่ากรณีที่อุปสงค์สินค้าเข้ามีความยืดหยุ่นน้อย (พื้นที่ $OP_2 F M_2$ น้อยกว่าพื้นที่ $OP_3 G M_3$) ฉะนั้นถ้าอุปสงค์สินค้าเข้าของไทยมีความยืดหยุ่นมาก การลดค่าของเงินบาท จะทำให้รายจ่ายค่าสินค้าเข้าของคนไทยลดลงมาก ซึ่งจะช่วยให้ดุลการค้าดีขึ้น

2.2 ถ้าอุปสงค์สินค้าออกของชาวต่างประเทศมีความยืดหยุ่นต่างกันการลดค่าของเงินบาท จะทำให้รายรับจากการส่งออกต่างกัน ซึ่งพิจารณาได้จากภาพ 4

ภาพ 4 ผลของการลดค่าของเงินเมื่ออุปสงค์สินค้าออกของชาวต่างประเทศมีความยืดหยุ่นต่างกัน

ที่มา. จาก ทฤษฎีการเงินระหว่างประเทศ (หน้า 126), โดย เกษร หอมขจร, 2550, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จากภาพ 4 เส้น D_E และ D_1 แสดงอุปสงค์สินค้าออกของชาวต่างประเทศที่

มีความยืดหยุ่นมากและน้อยตามลำดับ เส้น S_x แสดงอุปทานสินค้าออกของไทยซึ่งคือสินค้าเข้าของต่างประเทศ คุณภาพก่อนมีการลดค่าของเงินบาทอยู่ที่ E ณ ราคาค่า OP_1 และปริมาณสินค้าออกจำนวน OX_1 เมื่อประเทศไทยลดค่าของเงินบาท ทำให้เส้น S_x ลดลงมาทางขวามือเป็น S'_x ตัดกับเส้น D_E และ D_1 ณ จุด J และ K ตามลำดับ ทำให้รายรับจากการส่งออกเป็น $OP_2 J X_2$ และ $OP_3 K X_3$ ตามลำดับ เมื่อเทียบรายรับจากการส่งออกกรณีที่อยู่สคงค์สินค้าออกมีความยืดหยุ่นมากและน้อย ปรากฏว่า กรณีที่อยู่สคงค์สินค้าออกมีความยืดหยุ่นมากรายรับจากการส่งออกมากกว่า และรายรับจากการส่งออก $OP_2 J X_2$ มากกว่า $OP_1 E X_1$ เพราะราคาที่ลดลง $P_1 P_2$ น้อยกว่าปริมาณการส่งออกเพิ่มจาก OX_1 เป็น OX_2 (เส้น D_E เป็น elastic demand) ฉะนั้น การลดค่าของเงินบาทจะทำให้รายรับจากการส่งออกเพิ่มขึ้น ถ้าอุปสงค์สินค้าออกของชาวต่างประเทศมีความยืดหยุ่นมาก ซึ่งจะช่วยให้ดุลการค้าดีขึ้น

จากการวิเคราะห์ผลของการลดค่าของเงินที่มีต่อสินค้าเข้าและสินค้าออกที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้สามารถสรุปเป็นตารางความสัมพันธ์ระหว่างความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าเข้าและสินค้าออกและดุลการค้าดังนี้

ตาราง 5

ความสัมพันธ์ระหว่างความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าเข้าและสินค้าออก และดุลการค้า

η_m ประเทศ ก	η_m ประเทศ ข	ผลบวก ของ η_m	รายจ่าย M ของประเทศ ก	รายรับ X ของประเทศ ก	ดุลการค้าของ ประเทศ ก
$\eta_m \geq 1$	$\eta_m \geq 1$	> 1	ลด	เพิ่ม	ดีขึ้น
$\eta_m > 1$	0	> 1	ลด	ลด	ดีขึ้น
0	$\eta_m > 1$	> 1	ไม่เปลี่ยนแปลง	เพิ่ม	ดีขึ้น
$0 < \eta_m < 1$	$0 < \eta_m < 1$	< 1	ลด	ลด	เลวลง
$0 < \eta_m < 1$	$0 < \eta_m < 1$	> 1	ลด	ลด	ดีขึ้น
$0 < \eta_m < 1$	$0 < \eta_m < 1$	$= 1$	ลด	ลด	ไม่เปลี่ยนแปลง

ที่มา. จาก ทฤษฎีการเงินระหว่างประเทศ (หน้า 127), โดย เกษร หอมขจร, 2550,

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จากตาราง 5 ช่องแรกคือ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าเข้าของประเทศ ก ช่องที่ 2 คือ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าเข้าของประเทศ ข ซึ่งก็คืออุปสงค์ของประเทศ ข ที่มีต่อสินค้าออกของประเทศ ก ช่องที่ 3 คือ ผลบวกของความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าเข้าและสินค้าออกของประเทศ ก ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ผลของการลดค่าของเงินที่มีต่อดุลการค้าขึ้นอยู่กับความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าเข้าและสินค้าออก โดยเงื่อนไขของ Marshall-Lerner (อ้างถึงใน เกษร หอมขจร, 2550, หน้า 127) กล่าวว่า การลดค่าของเงินจะทำให้ดุลการค้าดีขึ้นถ้า

$$|\eta_m + \eta_x| > 1$$

โดยที่

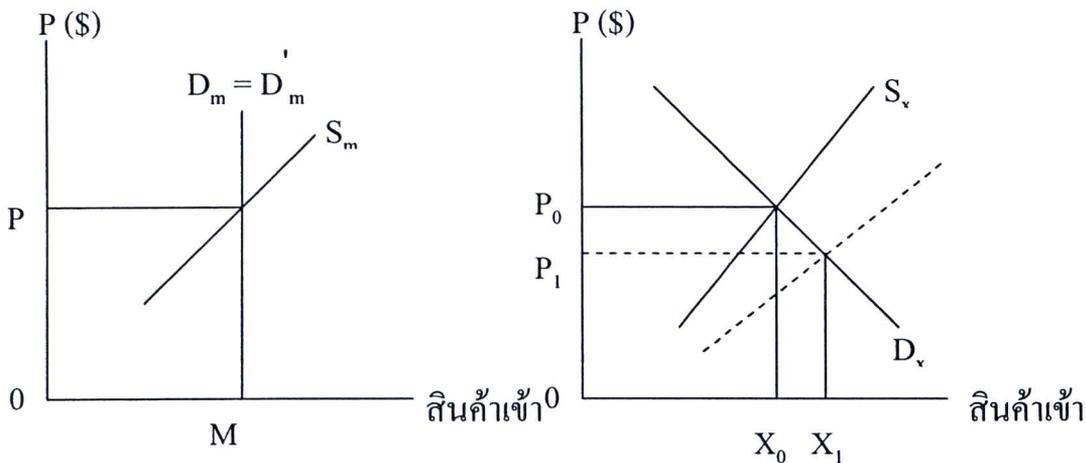
η_m คือ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าเข้าของประเทศ

η_x คือ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าออกของประเทศโดยชาว

ต่างประเทศ

ความหมายของคำว่า ดุลการค้าหรือดุลการชำระเงินดีขึ้นนั้น อาจหมายถึง การขาดดุลน้อยลงหรือมีการเกินดุล เงื่อนไขของ Marshall-Lerner ยังคงถูกต้องแม้ว่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าเข้าหรือสินค้าออกของประเทศนั้นมีค่าน้อย แต่ผลรวมของความยืดหยุ่นทั้ง 2 นั้น ยังคงมีค่ามากกว่าหนึ่ง ตัวอย่างเช่น $\eta_m = -0.8$ $\eta_x = -0.5$ $|\eta_m + \eta_x| > 1$ เพราะค่าความยืดหยุ่นตามเงื่อนไขนั้นใช้ค่าที่แท้จริงไม่คิดเครื่องหมาย ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากภาพ 5 ในรูปสินค้าเข้า การลดค่าของเงินบาท ทำให้คนไทยรู้สึกว่าราคาสินค้าแพงขึ้น จึงมีความต้องการสินค้าเข้าลดลง ทำให้เส้น D_m ลดลง แต่เนื่องจากเส้น D_m เป็นเส้นตั้งฉาก การลดค่าของเงินบาทจึงไม่ทำให้เส้น D_m เปลี่ยนแปลง ดังนั้น มูลค่าสินค้าเข้าไม่เปลี่ยนแปลงสำหรับทางด้านสินค้าออกการลดค่าของเงินบาทจะทำให้ผู้ซื้อต่างประเทศรู้สึกว่า ราคาสินค้าออกของไทยถูกลง ทำให้ประเทศไทยสามารถขายสินค้าออกได้มากขึ้น ทำให้เส้น S_x เคลื่อนลงมาทางขวามือเป็น S'_x ทำให้ปริมาณสินค้าออกเพิ่มขึ้นจาก X_0 เป็น X_1 จะเห็นว่า มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น เพราะเส้น D_x มีความยืดหยุ่นมากกว่าหนึ่ง ทำให้ราคาสินค้าออกลดลงในสัดส่วนน้อยกว่าปริมาณสินค้าที่เพิ่ม ฉะนั้น ถ้าพิจารณาทั้งสินค้าเข้าและสินค้าออกจะเห็นว่า ดุลการค้าหรือดุลการชำระเงินดีขึ้น เพราะในขณะที่มูลค่าสินค้าเข้าคงที่ มูลค่า

สินค้าออกเพิ่มขึ้น การพิจารณาตามภาพ 5 เป็นเพียงตัวอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจพิจารณากรณีที่ $\eta_x = 0$ และ $\eta_m > 1$ ทำให้ $|\eta_m + \eta_x| > 1$ คุณค่าหรือคุณการชำระเงินจะดีขึ้น เพราะเป็นไปตามเงื่อนไขของ Marshall-Lerner

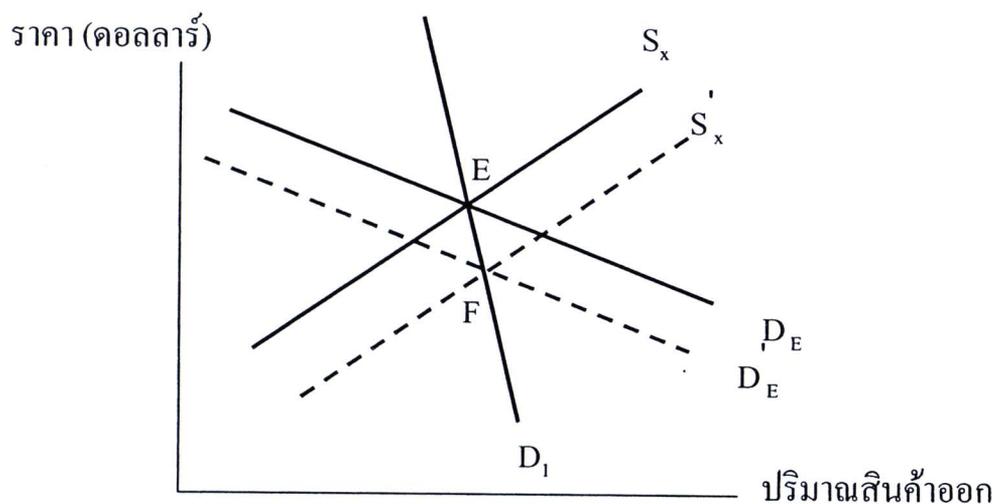
ภาพ 5 ผลของการลดค่าของเงินกรณีที่อุปสงค์สินค้าเข้ามีความยืดหยุ่นเท่ากับศูนย์ และอุปสงค์สินค้าออกมีความยืดหยุ่นมากกว่าหนึ่งทำให้ $|\eta_m + \eta_x| > 1$

ที่มา. จาก ทฤษฎีการเงินระหว่างประเทศ (หน้า 128), โดย เกษร หอมขจร, 2550, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

3. ความยืดหยุ่นในโลกที่แท้จริงเงื่อนไขของ Marshall-Lerner (อ้างถึงใน เกษร หอมขจร, 2550 หน้า 130) กล่าวไว้ว่า ตลาดเงินตราต่างประเทศจะมีเสถียรภาพ ถ้าผลบวกของความยืดหยุ่นต่อราคาของอุปสงค์สินค้าเข้าและสินค้าออกมากกว่า 1 ในรูปค่าที่แท้จริง และในขณะเดียวกันผลบวกของความยืดหยุ่นทั้ง 2 ดังกล่าว ยังเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ดุลการค้าหรือดุลการชำระเงินดีขึ้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะกำหนดค่าความยืดหยุ่นต่อราคาของอุปสงค์สินค้าเข้าและสินค้าออกในโลกที่แท้จริง

ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 คนโดยทั่วไปเชื่อว่าไม่เพียงแต่ตลาดเงินตราต่างประเทศมีเสถียรภาพเท่านั้น อุปสงค์และอุปทานของเงินตราต่างประเทศมีความยืดหยุ่นมากด้วย ซึ่ง Marshall และเพื่อน ๆ ได้เสนอความคิดนี้ในหนังสือของเขาชื่อ *Money Credit and Commerce* ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1923 แต่ไม่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อนี้

ระหว่างทศวรรษที่ 1940 ได้มีการใช้วิธีทางเศรษฐมิติ (econometric studies) เพื่อหาค่าความยืดหยุ่นต่อราคาในการค้าระหว่างประเทศ ตัวอย่างการศึกษา 2 ตัวอย่าง โดย Chang (อ้างถึงใน เกษร หอมขจร, 2550, หน้า 130) คือ ในปี ค.ศ. 1945 ได้หาค่าความยืดหยุ่นต่อราคาของอุปสงค์สินค้าเข้าของ 21 ประเทศ โดยใช้ตัวเลขปี ค.ศ. 1924-1938 และในปี ค.ศ. 1949 ได้หาค่าความยืดหยุ่นต่อราคาของอุปสงค์สินค้าออกของ 22 ประเทศในช่วงเวลาเดียวกัน Chang พบว่า ผลบวกของความยืดหยุ่นของอุปสงค์มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 1 มีเพียงไม่กี่ประเทศ และการศึกษาของคนอื่น ๆ ก็ได้ข้อสรุปคล้ายกัน คือ ผลบวกของความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าเข้าและอุปทานสินค้าออกน้อยกว่า 1 หรือใกล้เคียง 1 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า จากการคำนวณหาค่าความยืดหยุ่นในช่วงก่อนและหลังสงครามโลกไม่เหมือนกัน ก่อนสงครามโลกผลบวกของความยืดหยุ่นมากกว่า 1 แต่หลังสงครามโลกผลบวกของความยืดหยุ่นน้อยกว่า 1 แต่อย่างไรก็ตาม จากข้อเขียนของ Orcutt (อ้างถึงใน เกษร หอมขจร, 2550, หน้า 130) ในปี ค.ศ. 1950 ได้ให้เหตุผลยืนยันบางอย่างว่า การใช้วิธีการของสมการถดถอย (regression technique) เพื่อหาค่าความยืดหยุ่น ทำให้ได้ค่าจากการคำนวณต่ำกว่าค่าความยืดหยุ่นที่แท้จริง เหตุผลที่ Orcutt ให้อธิบายได้ดังภาพ 6 ที่แสดงผลของการลดค่าของเงินบาทที่มีต่อสินค้าออก โดยเปรียบเทียบระหว่างความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าออกมากและน้อย จุด E เป็นจุดดุลยภาพก่อนมีการลดค่าของเงินบาท ถ้าวินิจฉัยของชาวต่างประเทศที่มีต่อสินค้าออกของไทยลดลง จะทำให้เส้นเคลื่อนจากเส้น D_E เป็น D'_E และเมื่อมีการลดค่าของเงินบาท ทำให้เส้น S_x เคลื่อนลงมาเป็น S'_x ดุลยภาพใหม่หลังจากการลดค่าของเงินบาทคือ F แต่เส้นอุปสงค์สินค้าออกที่คำนวณคือ D_1 ซึ่งมีความยืดหยุ่นน้อย ความยืดหยุ่นที่คำนวณมีค่าต่ำกว่าความยืดหยุ่นที่แท้จริงมาก เพราะการเคลื่อนของเส้นอุปสงค์เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงรสนิยมหรือพลังอื่น ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา ซึ่งปัญหานี้เรียกว่า Identification problem ประการที่สอง ค่าความยืดหยุ่นที่คำนวณในทศวรรษ 1940 เป็นความยืดหยุ่นในระยะสั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับคำตอบของปริมาณต่อการเปลี่ยนราคาตลอดเวลาหนึ่งปี หรือน้อยกว่า การคำนวณค่าความยืดหยุ่นระยะสั้น โดยวิธี Econometric นี้มีค่าต่ำกว่าค่าความยืดหยุ่นในระยะยาว

ภาพ 6 ความผิดพลาดเกิดจากการเคลื่อนเส้นอุปสงค์

ที่มา. จาก ทฤษฎีการเงินระหว่างประเทศ (หน้า 130), โดย เกษร หอมขจร, 2550, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

แนวคิดเกี่ยวกับการนำเข้า

การนำเข้า (import) เป็นรายจ่ายที่ภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ภายในประเทศต้องการซื้อสินค้าและบริการจากต่างประเทศ ซึ่งจะถูกกำหนดโดยรายได้ประชาชาติ ปัจจัยที่กำหนดการนำเข้า คือ ปัจจัยที่กำหนดการบริโภคและการออม เช่น (กฤตยา ตติรังสรรค์สุข, 2544, หน้า 122)

1. รายได้ประชาชาติ (Y) ถ้าประเทศมีระดับรายได้ประชาชาติสูง ประชาชนส่วนใหญ่จะมีงานทำและมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น จึงมีอำนาจซื้อสูงขึ้น ดังนั้น ประชาชนจะมีแนวโน้มซื้อสินค้าเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น ตรงกันข้าม ถ้ารายได้ประชาชาติลดลง การว่างงานอาจเพิ่มขึ้น ประชาชนจะมีรายได้น้อย จึงมีแนวโน้มที่จะซื้อสินค้าเข้าลดลง
2. สินเชื่อผู้บริโภคตลอดจนอัตราดอกเบี้ย (i) ถ้าประชาชนสามารถซื้อสินค้าเข้าได้ด้วยระบบเงินผ่อน ซึ่งมีการจ่ายเงินค่างวดต่ำและระยะเวลาผ่อนส่งนาน ดังนั้น จำนวนเงินที่จะผ่อนส่งในแต่ละงวดจะเป็นจำนวนน้อย และถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำประชาชนจะมีแนวโน้มที่จะนิยมซื้อสินค้าเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น ตรงกันข้ามถ้าต้องจ่ายเงิน

คาวนสูง และระยะเวลาผ่อนส่งสั้น เพราะฉะนั้น จำนวนที่จะผ่อนส่งในแต่ละงวดก็จะมาก และถ้าอัตราดอกเบี้ยสูง ประชาชนมีแนวโน้มที่จะซื้อสินค้าขาเข้าลดลง หรือถ้าอัตราดอกเบี้ยสูง การกู้เงินมาซื้อสินค้าขาเข้าก็จะน้อยลง และ/หรือประชาชนที่แม้จะมีรายได้สูง มีความสามารถซื้อสินค้าขาเข้าได้ ก็อาจจะลดการซื้อสินค้าขาเข้าเพราะจะเก็บเงินออมฝากไว้ที่สถาบันการเงินมากกว่า เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยสูง ผลตอบแทนที่ได้จากการเก็บออมเงินจะมีมาก

3. สินทรัพย์ของผู้บริโภค (A) ถ้าผู้บริโภคมีสินทรัพย์สภาพคล่องอยู่ในมือมากจะทำให้เขาารู้สึกว่า ฐานะทางการเงินของเขามั่นคง ก็จะมีแนวโน้มบริโภคสินค้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น และถ้าผู้บริโภคมีสินทรัพย์คงทนถาวรบางอย่างอยู่ในมือมาก ก็อาจจะทำให้มีการซื้อสินค้าที่ใช้ประกอบกัน ซึ่งเป็นสินค้าจากต่างประเทศมากขึ้น หรือในกรณีที่ผู้บริโภคมีสินทรัพย์คงทนอยู่ในมือมาก ก็ทำให้การซื้อสินค้าที่ใช้ทดแทนกันจากต่างประเทศน้อยลงได้

4. การคาดคะเนของผู้บริโภค (expectation) ถ้าผู้บริโภคคาดคะเนว่า รายได้ของเขาจะเพิ่มขึ้นในอนาคต หรือราคาสินค้าขาเข้าจากต่างประเทศจะสูงขึ้น หรือสินค้าบางชนิดจะขาดตลาด เขาจะซื้อสินค้าเข้ามามากขึ้นในปัจจุบัน

5. รสนิยมหรือค่านิยม (T) ถ้าคนในประเทศมีแนวโน้มนิยมใช้สินค้านำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น ความต้องการซื้อสินค้าขาเข้าก็จะมากขึ้นด้วย

6. จำนวนประชากรและโครงสร้างอายุประชากร (Pop) ก็เป็นตัวกำหนดความต้องการซื้อสินค้าจากต่างประเทศด้วย เช่น ถ้าจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ความต้องการซื้อสินค้าขาเข้าจากต่างประเทศจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร หรือถ้าโครงสร้างอายุของประชากรมีประชากรเป็นวัยรุ่นมากจะนิยมใช้ของต่างประเทศมาก ก็จะมีแนวโน้มทำให้ความต้องการใช้จ่ายซื้อสินค้าขาเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น

7. ราคาเปรียบเทียบระหว่างสินค้าขาเข้ากับสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศ (P_m) ถ้าราคาสินค้าขาเข้าเปรียบเทียบกับราคาสินค้าที่ผลิตในประเทศถูกกว่า ความต้องการซื้อสินค้าเข้าก็มากขึ้น กรณีตรงกันข้าม ถ้าราคาเปรียบเทียบระหว่างสินค้าเข้ากับสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศแพงกว่า ความต้องการใช้จ่ายซื้อสินค้าขาเข้าจากต่างประเทศก็จะลดลง

8. คุณภาพของสินค้าขาเข้า (Q) เปรียบเทียบกับสินค้าผลิตในประเทศมีคุณภาพดีกว่า ความต้องการใช้จ่ายซื้อสินค้าขาเข้าจะมากขึ้น แม้จะมีราคาแพง

9. การเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน (ER) ก็จะมีผลกระทบต่อมูลค่าการนำเข้าได้ เช่นเดียวกัน ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น เช่น จากเดิม 20 บาท เท่ากับ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เป็น 25 บาท เท่ากับ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ ราคาสินค้าเข้าจากต่างประเทศจะแพงขึ้น ดังนั้น เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสูงขึ้น ราคาสินค้าขาเข้าจะแพงขึ้น ฉะนั้น จะซื้อสินค้าเข้าน้อยลง จากปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้น อาจเขียนสมการแสดงฟังก์ชันการนำเข้าสินค้าของประเทศใดประเทศหนึ่งได้ดังนี้

$$M = f(Y, i, A, \text{Expectation}, T, \text{Pop}, P_m, Q, \text{ER}, \dots)$$

จากแนวคิดเกี่ยวกับการนำเข้า ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการนำเข้าสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งของประเทศใดประเทศหนึ่งจากอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งหมายความว่า สินค้านำเข้าของประเทศนั้น ๆ เป็นสินค้าส่งออกของอีกประเทศหนึ่ง ดังนั้น ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการนำเข้าสินค้าชนิดหนึ่งของประเทศนั้น ๆ จึงเป็นปัจจัยที่กำหนดการส่งออกสินค้าชนิดนั้นของอีกประเทศหนึ่งเช่นกัน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สุธิดา แสงโสมณ (2546) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและความได้เปรียบเชิงแข่งขันของการส่งออกสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรดของไทย โดยศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยัง 3 ตลาด ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเยอรมัน ส่วนการส่งออกน้ำสับปะรดของไทยศึกษา 3 ตลาด ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ และสเปน โดยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งหลัก ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ได้มีการศึกษา 3 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ในปี พ.ศ. 2535-2539 ช่วงเกิดวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2541 และหลังการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2542-2544 และ

ใช้ทฤษฎีวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage--RCA) และทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขันของไมเคิล อี พอร์เตอร์ จากผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในสินค้าสับประรดกระป๋องในตลาดสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเยอรมัน ทั้ง 3 ช่วงเวลา ประเทศไทย และฟิลิปปินส์ มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในสินค้าน้ำสับประรดกระป๋องในตลาด สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ และสเปน ทั้ง 3 ช่วงเวลา แต่สำหรับอินโดนีเซียช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจเพียงช่วงเดียวเท่านั้น ที่ไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสินค้าน้ำสับประรดในสหรัฐอเมริกา สำหรับการวิเคราะห์ความได้เปรียบเชิงแข่งขันพบว่า ไทยเสียเปรียบฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ในสินค้าทั้ง 2 ชนิด ในด้านปัจจัยการผลิต ประสิทธิภาพการผลิต และในเรื่องอุตสาหกรรมสนับสนุน แต่ได้เปรียบในเรื่องของปริมาณสับประรดสด ตลอดจนได้เปรียบในเรื่องกลยุทธ์ โครงสร้าง และสภาพการแข่งขันในประเทศอุตสาหกรรม จึงส่งผลให้ไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ช่วงเกิดวิกฤต และหลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ไทยมีแนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบลดลงในการส่งออกสับประรดกระป๋องไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา และการส่งน้ำสับประรดไปยังสเปน เนื่องจากไทยเสียเปรียบคู่แข่งอันเนื่องมาจากการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศผู้นำเข้า

สำหรับกรณีศึกษาวิเคราะห์ความสามารถแข่งขันส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา ยังไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถแข่งขันส่งออกสินค้าของประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งที่มีศักยภาพการผลิตที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ จึงได้ศึกษาการวิเคราะห์ความสามารถแข่งขันส่งออกสินค้าของประเทศไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา ด้วยดัชนี RCA เพื่อศึกษาถึงรายการสินค้าอุตสาหกรรมที่มีความสามารถแข่งขันส่งออกของประเทศไทยที่สูงกว่าประเทศคู่แข่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดความสามารถแข่งขันส่งออกสินค้าด้วยแบบจำลอง CMS เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของประเทศไทยในอนาคต

ยุพเรศ บุญยงค์ (2548) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การนำเข้าและอุปทาน การส่งออกของประเทศไทย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทศนิยมแบบอนุกรมเวลา ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2546 โดยทำการวิเคราะห์แบบสมการถดถอยเชิงซ้อนประมาณค่า สัมประสิทธิ์ของตัวแปรด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ได้ผลดังนี้

สมการอุปทานการส่งออก

$$\ln X = -2.3316 - 0.4238 \ln PX/PW + 1.1264 \ln GDP + 0.1940 \ln E$$

(-5.86)** (7.46)*** (2.23)**

$$R^2 = 0.9931 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.9921$$

$$D.W. = 2.35 \quad F \text{ statistic} = 875.6978$$

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บ () คือ ค่า t statistic ของค่าสัมประสิทธิ์

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการศึกษาพบว่า ระดับราคาส่งออกต่อระดับราคาตลาดโลก (P_x/PW) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับมูลค่าการส่งออกที่แท้จริง (X) ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศคู่ค้า (GDP) และอัตราแลกเปลี่ยน (E) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าการส่งออกที่แท้จริง (X) ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมการอุปสงค์การนำเข้า

$$\ln M = -88963.5 - 562.07 \ln E + 7909.93 \ln NI + 0.0071 \ln EI + 0.984 \ln NFA/PM$$

(-11.21)*** (5.91)*** (6.68)*** (2.70)**

$$+ 0.2990 \ln R/M$$

(2.15)**

$$R^2 = 0.9941 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.9923$$

$$D.W. = 2.1284 \quad F \text{ statistic} = 541.6666$$

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บ () คือ ค่า t statistic ของค่าสัมประสิทธิ์

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออกของไทยไปยังสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ในภาพรวมพบว่า R^2 ของสมการมีค่าเท่ากับ 0.6115 แสดงว่า การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (QX_t) สามารถอธิบายตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ ดัชนีราคาส่งออกรวมของไทยปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (PX_{th}/CPI_{za}) ดัชนีราคาส่งออกรวมของเยอรมนีปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (PX_g/CPI_{za}) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงของประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (GDP_{za}) และ อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อแรนด์ (EX) รวมกันคิดเป็นร้อยละ 61.15 และพบว่า มีปัจจัยที่สำคัญคือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินแรนด์ เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนมีผลต่อราคา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าและราคานั้นก็จะส่งผลโดยอ้อมต่อปริมาณการส่งออกอีกต่อหนึ่ง หากอัตราแลกเปลี่ยนของไทยมีค่าสูงขึ้น เช่น เงิน 1 แรนด์ แลกเงินบาทได้มากขึ้น สินค้าออกของไทยจะถูกลงในสายตาของต่างชาติ ปริมาณการส่งออกจะเพิ่มขึ้น

ดังนั้น ผู้ส่งออกของไทยควรควรคำนึงถึงปัจจัยด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินแรนด์ เพื่อเพิ่มความสามารถในการประเมินสถานการณ์ด้านการส่งออกไปยังสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ หรืออาจกล่าวได้ว่า เพื่อประเมินภาวะการนำเข้าของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ในการนำเข้าจากไทย ทั้งนี้ผู้ประกอบการส่งออกของไทยไม่สามารถควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนได้ แต่สามารถที่จะเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านราคาได้ ในด้านต้นทุนการผลิต เช่น การผลิตในปริมาณที่ประหยัดต่อขนาด โดยการผลิตในจำนวนที่ทำให้ต้นทุนเฉลี่ยต่ำที่สุด

ผลการศึกษาอุปสงค์การนำเข้าโดยรวมของประเทศไทยจากประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ สามารถเขียนในรูปฟังก์ชันอุปสงค์และแบบจำลอง ดังนี้

$$\begin{aligned} \ln QM_t = & 1.42E-06 - 5.99E-08 \ln CPI_{za,t} / PM_{th,t} + 3.75E-08 \ln PM_{j,t} / PM_{th,t} \\ & (-1.2738) \qquad \qquad \qquad (0.8561) \\ & + 1.37E-09 \ln GDP_{th,t} \qquad \qquad + 5.16E-08 \ln EX_{t,t} \\ & (1.0756) \qquad \qquad \qquad (0.3112) \\ & + 4.25E-08 \ln X_t \qquad \qquad + 1.00 \ln QM_{t-4} \\ & (1.7550) \qquad \qquad \qquad (81164422)*** \end{aligned}$$

$$R^2 = 1.0000$$

$$\text{Adjusted } R^2 = 1.0000$$

$$\text{D.W.} = 1.8099$$

$$F \text{ statistic} = 5.98$$

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บ () คือ ค่า t statistic ของค่าสัมประสิทธิ์

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีต่ออุปสงค์การนำเข้าของไทยจากสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ในภาพรวม พบว่า ค่า R^2 ของสมการมีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่า การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (QM_t) สามารถอธิบายตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ปรับด้วยดัชนีราคานำเข้าของประเทศไทย (CPI_{za}/PM_{th}) ดัชนีราคาส่งออกของประเทศไทยปรับด้วยดัชนีราคานำเข้าของประเทศไทย (PX_j/PM_{th}) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงของประเทศไทย (GDP_{th}) อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินแรนด์ (EX) มูลค่าการส่งออกโดยรวมของประเทศไทย (X_t) และมูลค่าการนำเข้าประเทศไทยจากสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา (QM_{t-4}) รวมกันคิดเป็นร้อยละ 100 และพบว่า ความต้องการนำเข้าโดยรวมของประเทศไทยจากสาธารณรัฐแอฟริกาใต้มีปัจจัยที่สำคัญคือ ปัจจัยด้านราคานำเข้าจากสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ อัตราแลกเปลี่ยนโดยเปรียบเทียบ และมูลค่าการส่งออกรวมของไทย หมายความว่า ผู้บริโภคในประเทศไทยจะเลือกนำเข้าสินค้าจากประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ เมื่อดัชนีผู้บริโภคในประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้เปรียบเทียบกับดัชนีราคานำเข้าแล้วมีค่าลดลง หมายความว่า ราคานำเข้าจากสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ถูกกว่าราคานำเข้าโดยเฉลี่ย หรืออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินแรนด์แข็งค่าขึ้น ซึ่งหมายความว่า ราคานำเข้าในรูปเงินบาทถูกลงก็จะนำเข้มามากขึ้น และถ้ามีมูลค่าการส่งออกรวมของไทยที่สูงขึ้น ก็หมายความว่า ส่วนหนึ่งเป็นการนำเข้มาเพื่อเป็นปัจจัยการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกที่สำคัญ เป็นต้น

ผู้ประกอบการหรือผู้นำเข้าของไทยควรพิจารณาสัดส่วนการนำเข้าจากสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ โดยพิจารณาจากราคาโดยเปรียบเทียบ และเลือกสินค้านำเข้าเพื่อเป็นปัจจัยการผลิตสำหรับสินค้าส่งออกที่สำคัญ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการในประเทศ

ควรกำหนดกลยุทธ์เพื่อการแข่งขันด้านราคาในสินค้านำเข้า เช่น มีการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพด้านต้นทุนผลิต หรือการเลือกใช้เทคโนโลยีภายในประเทศที่เหมาะสม เพื่อลดต้นทุนการผลิต เป็นต้น นอกจากนี้ หากภาครัฐบาลไทยมีนโยบายขยายอัตราการส่งออกรวมของประเทศ จะทำให้มีการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแอฟริกามากขึ้น ซึ่งเป็นการนำเข้าสินค้าปัจจัยการผลิตที่สำคัญทดแทนการนำเข้าจากประเทศคู่ค้าเดิม และเป็นทางเลือกด้านปัจจัยการผลิตที่มีราคาที่ถูกกว่าประเทศคู่ค้าเดิม เป็นต้น

เจมิกา ยัมแย้ม (2552) ศึกษาเรื่อง การค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี โดยการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกสินค้าไทยไปยังสาธารณรัฐเกาหลี และปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้าสินค้าของไทยจากสาธารณรัฐเกาหลี โดยใช้ข้อมูลทศวรรษปี ประเภทอนุกรมเวลารายปี ระหว่างปี พ.ศ. 2536-2550 รวมระยะเวลา 15 ปี เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยการใช้แบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อนในรูปแบบกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา ในการประมาณการค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ผลการวิเคราะห์การนำเข้าของประเทศไทยจากประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

$$IM = - 6072.496 + 1.414GDP_{tha} + 73231.260EXR_{tha} + 0.026IR_{tha} - 7.023TT_{tha}$$

(7.800)*** (2.850)** (5.165)*** (-0.600)

$$R^2 = 0.994 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.988$$

$$D.W. = 2.113 \quad F \text{ statistic} = 171.448$$

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บ () คือ ค่า t statistic ของค่าสัมประสิทธิ์

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาจากสมการพบว่า ค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.994 แสดงว่า ตัวแปรอิสระต่าง ๆ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทย (GDP_{tha}) อัตราแลกเปลี่ยน (EXR_{tha}) ทุนสำรองระหว่างประเทศของประเทศไทย (IR_{tha}) อัตราการค้า (TT_{tha}) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการนำเข้าสินค้าไทยจากสาธารณรัฐเกาหลีคิดเป็นร้อยละ 99.40 โดยมีค่าสมการ F statistic เท่ากับ 171.448 ซึ่งระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ

ความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทย (GDP_{tha}) มีความสัมพันธ์กับมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐเกาหลีในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 99 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.414 อธิบายได้ว่า ถ้าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของไทยเปลี่ยนแปลงไป 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จะทำให้มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศสาธารณรัฐเกาหลีเปลี่ยนแปลงไป 1.414 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

2. อัตราแลกเปลี่ยน (EXR_{tha}) มีความสัมพันธ์กับมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐเกาหลีในทิศทางเดียวกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐาน เนื่องจากสินค้าที่ไทยนำเข้าจากสาธารณรัฐเกาหลีเป็นสินค้าทุน และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสินค้าที่จำเป็น ทำให้มีความต้องการนำเข้าเพิ่มขึ้น แม้อัตราแลกเปลี่ยนจะสูงขึ้น ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 73,231.260 อธิบายว่า ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงไป 1 บาทต่อวอน จะทำให้มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐเกาหลีเปลี่ยนแปลงไป 73,231.260 บาทต่อวอน

3. ทุนสำรองระหว่างประเทศของประเทศไทย (IR_{tha}) มีความสัมพันธ์กับมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐเกาหลีในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 99 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.026 อธิบายได้ว่า ถ้าทุนสำรองระหว่างประเทศของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไป 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จะทำให้มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐเกาหลีเปลี่ยนแปลงไป 26,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ

4. อัตราการค้า (TT_{tha}) มีความสัมพันธ์กับมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐเกาหลีในทิศทางตรงกัน แต่ไม่ตรงตามสมมติฐาน เนื่องจากสินค้านำเข้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าทุน และมีความจำเป็นต้องนำเข้าเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ ถึงแม้ว่าอัตราการค้าไทยจะลดลง ไทยก็ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องนำเข้าสินค้าคงเดิมหรือเพิ่มขึ้น และพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า ไม่มีผลต่อการนำเข้าสินค้าของประเทศไทยจากสาธารณรัฐเกาหลี

ผลการวิเคราะห์การส่งออกจากประเทศไทยไปประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

$$EX = -4,116.405 + 0.006GDP_{kor} + 34,665.730EXR_{kor} + 0.003IR_{kor}$$

(4.881)** (2.454)* (1.748)

$$R^2 = 0.992 \qquad \text{Adjusted } R^2 = 0.987$$

$$D.W. = 2.283 \qquad F \text{ statistic} = 178.780$$

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บ () คือ ค่า t statistic ของค่าสัมประสิทธิ์

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

เมื่อพิจารณาจากสมการพบว่า ค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.992 แสดงว่า ตัวแปรอิสระต่าง ๆ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสาธารณรัฐเกาหลี (GDP_{kor}) อัตราแลกเปลี่ยน (EXR_{kor}) ทุนสำรองระหว่างประเทศของสาธารณรัฐเกาหลี (IR_{kor}) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกสินค้าไปสาธารณรัฐเกาหลีคิดเป็นร้อยละ 99.20 โดยมีค่าสมการ F statistic เท่ากับ 178.78 ซึ่งระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสาธารณรัฐเกาหลี (GDP_{kor}) มีความสัมพันธ์กับมูลค่าการส่งออกสินค้าจากไทยไปสาธารณรัฐเกาหลีในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.006 อธิบายได้ว่า ถ้าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสาธารณรัฐเกาหลีเปลี่ยนแปลงไป 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จะทำให้มูลค่าการส่งออกสินค้าจากไทยไปสาธารณรัฐเกาหลีเปลี่ยนแปลงไป 6,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ
2. อัตราแลกเปลี่ยน (EXR_{kor}) มีความสัมพันธ์กับมูลค่าการส่งออกสินค้าจากไทยไปสาธารณรัฐเกาหลีในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 34,665.730 อธิบายได้ว่า ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงไป 1 บาทต่อวอน จะทำให้มูลค่าการส่งออกสินค้าไปประเทศสาธารณรัฐเกาหลีเปลี่ยนแปลงไป 34,665.730 บาทต่อวอน

3. ทวนสำรวจระหว่างประเทศของสาธารณรัฐเกาหลี (IR_{kor}) มีความสัมพันธ์กับมูลค่าการส่งออกสินค้าจากไทยไปสาธารณรัฐเกาหลีในทิศทางเดียวกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า ไม่มีผลต่อการส่งออกสินค้าจากประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐเกาหลี

Streb (2005) ศึกษาเรื่อง *A Function for the Argentine Export Demand* โดยใช้ข้อมูลทศดิกฤมิประเภทอนุกรมเวลารายไตรมาส ระหว่างไตรมาสที่ 1 ปี ค.ศ. 1990 ถึงไตรมาสที่ 3 ปี ค.ศ. 2003 รวมระยะเวลา 15 ไตรมาส วิธีการวิเคราะห์ห้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares--OLS) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ

ในสมการ

ผลการศึกษา มีดังนี้

$$\ln X = -1.46 + 1.38 \ln GDP - 0.27 \ln P - 0.008 \ln VARER$$

(0.43) (0.22) (0.06) (0.003)

$$R^2 = 0.964 \qquad \qquad \qquad SE \text{ of regression} = 0.032162$$

$$D.W. = 2.311 \qquad \qquad \qquad F \text{ statistic} = 116.160$$

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บ () คือ ค่า t statistic ของค่าสัมประสิทธิ์

จากสมการพบว่า ค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.964 แสดงว่า ตัวแปรอิสระต่าง ๆ ได้แก่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศคู่ค้า (GDP) ราคาสินค้าส่งออกของอาร์เจนติน่า (P) อัตราแลกเปลี่ยน (VARER) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกโดยรวมของอาร์เจนติน่า (X) ร้อยละ 96.40 โดยมีค่าสมการ F statistic เท่ากับ 116.160 กล่าวคือ เมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศคู่ค้า (GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้มูลค่าการส่งออกของอาร์เจนติน่า (X) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.38 ราคาสินค้าส่งออกของอาร์เจนติน่า (P) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้มูลค่าการส่งออกของอาร์เจนติน่า (X) ลดลงร้อยละ 0.27 อัตราแลกเปลี่ยน (VARER) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้มูลค่าการส่งออกของอาร์เจนติน่า (X) ลดลงร้อยละ 0.008

Tang (2005) ศึกษาเรื่อง *Determinants of Aggregate Import Demand in Bangladesh* โดยใช้ข้อมูลทศดิกฤมิประเภทอนุกรมเวลารายปี ระหว่างปี ค.ศ. 1968-1998

วิเคราะห์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares--OLS) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในสมการ

ผลการศึกษามีดังนี้

$$\ln M_t = 2.039 + 0.081 \ln PC_{t-1} - 0.318 \ln G_{t-1} + 1.084 \ln E_{t-1} - 0.067 \ln GDI_{t-1} \\ (2.619)** (0.116) \quad (-0.424) \quad (4.097)*** \quad (-0.493) \\ - 0.228 \ln RP_{t-1} - 0.269 \ln DUM \\ (-2.154)** \quad (-2.133)**$$

$$R^2 = 0.952 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.915$$

$$F \text{ statistic} = 25.714 \quad SE \text{ of regression} = 0.076$$

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บ () คือ ค่า t statistic ของค่าสัมประสิทธิ์

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลการศึกษาพบว่า ค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.952 Adjusted R^2 เท่ากับ 0.915 แสดงว่าตัวแปรอิสระต่าง ๆ ได้แก่ การบริโภคของเอกชนของปีที่ผ่านมา (PC_{t-1}) การลงทุนภาครัฐบาล (G_{t-1}) การส่งออกรวมของปีที่ผ่านมา (E_{t-1}) การลงทุนภาคเอกชนรวมปีที่ผ่านมา (GDI_{t-1}) ระดับราคาโดยเปรียบเทียบ (RP_{t-1}) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงปริมาณของการนำเข้าโดยรวมของประเทศบังกลาเทศ (M_t) ได้ร้อยละ 91.50 โดยมีค่าสมการ F statistic เท่ากับ 25.714 กล่าวคือ เมื่อการบริโภคของเอกชนของปีที่ผ่านมา (PC_{t-1}) และการส่งออกรวมของปีที่ผ่านมา (E_{t-1}) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การเปลี่ยนแปลงปริมาณของการนำเข้าโดยรวมของประเทศบังกลาเทศ (M_t) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.08 และร้อยละ 1.084 ส่วนการลงทุนภาครัฐบาล (G_{t-1}) การลงทุนภาคเอกชนรวมปีที่ผ่านมา (GDI_{t-1}) และระดับราคาโดยเปรียบเทียบ (RP_{t-1}) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การเปลี่ยนแปลงปริมาณของการนำเข้าโดยรวมของประเทศบังกลาเทศ (M_t) ลดลงร้อยละ 0.31 ร้อยละ 0.067 และร้อยละ 0.228